

รายงานที่ 103/2559 เรื่อง สิทธิผู้พิการ กรณีกล่าวอ้างว่าประกาศรับสมัครนักเรียนเข้าศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของสถาบันการศึกษาทางไกลละเมิดสิทธิคนพิการ

ประเด็นการร้องเรียน

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่าผู้ร้องเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย มีอาการกล้ามเนื้ออ่อนแรงต้องใส่เหล็กตามกระดูกสันหลังกันและขาเล็บเล็กทั้งสองข้าง ผู้ร้องมีความประสงค์ที่จะสมัครเข้ารับการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่สถาบันการศึกษาทางไกล (สทก.) แต่ได้รับการปฏิเสธไม่รับผู้ร้องเข้าเป็นนักศึกษา โดยผู้ถูกร้องได้อ้างประกาศ เรื่อง การรับสมัครนักศึกษาใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ข้อ 2.1 ที่ได้กำหนดคุณสมบัติทั่วไปของผู้สมัครเข้ารับการศึกษาว່ว่าเป็นผู้สามารถเข้ารับการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายภาคเรียนในแต่ละภาคเรียน และเข้ารับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ได้ที่สนามสอบในประเทศไทย สามารถเดินทางมาติดต่อหรือเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถาบันกำหนดได้ด้วยตนเอง พร้อมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนตัวในทุกประเภทที่เกิดขึ้น ผู้ร้องเห็นว่าข้อกำหนดคุณสมบัติบางประการตามประกาศดังกล่าวเป็นการกีดกันสิทธิทางการศึกษาของผู้ร้อง

การดำเนินการ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ร้องเป็นคนพิการตามความหมายของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการและพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ผู้ร้องย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยเฉพาะสิทธิในการศึกษาซึ่งการกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบ และมาตรการหรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลใด ในลักษณะที่เป็นทางเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการจะกระทำมิได้ รวมถึงการกระทำหรืองดเว้นการกระทำที่แม้จะมีได้มุ่งหมายเป็นการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการโดยตรง คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐในการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติได้ตามความเหมาะสมในสถานศึกษาเฉพาะหรือในสถานศึกษาทั่วไป หรือการศึกษาทางเลือกหรือการศึกษานอกระบบ โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม เมื่อประกาศการรับสมัครของผู้ถูกร้องดังกล่าวได้กำหนดคุณสมบัติทั่วไปของผู้สมัครเข้ารับการศึกษาว่່าต้องสามารถเดินทางมาติดต่อหรือเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ผู้ร้องกำหนดได้ด้วยตนเอง พร้อมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนตัวทุกประเภทที่เกิดขึ้น โดยมีคำนิ้งถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับคนพิการประกาศดังกล่าวจึงเป็นประกาศที่ละเมิดสิทธิคนพิการในการได้รับการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 5 ซึ่งบัญญัติว่า “คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษา ดังนี้ (1) ได้รับ

การศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบ และรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการ จำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น (3) ได้รับการศึกษาที่เป็นมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัด หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล” จึงได้กำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนตาม มาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เสนอต่อสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้ถูกร้อง และศูนย์การศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ เพื่อพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

มาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน

(1) ให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย ผู้ถูกร้อง และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ ประสานงาน และบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้ผู้ร้องได้รับประโยชน์และสิทธิทางการศึกษาที่ควรได้ รวมทั้งให้การสนับสนุน เรื่องการศึกษาของคนพิการ โดยให้สอดคล้องต่อความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตามหลักการและ เจตนารมณ์ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการและพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 5

(2) ให้ผู้ถูกร้องแก้ไขปรับปรุงประกาศของผู้ถูกร้อง เรื่อง การรับสมัครนักศึกษาใหม่มิให้ขัดต่อ หลักการตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 5 และมาตรา 8 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 มาตรา 15 และมาตรา 20 และ ให้สอดคล้องกับหลักการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities - CRPD) ข้อ 24 ส่วนที่ 2 เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงสิทธิทางการศึกษา

ความสำเร็จ/ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

(1) สถาบันการศึกษาทางไกลแจ้งว่า ได้พิจารณาแก้ไขประกาศรับสมัครนักศึกษาใหม่ โดย ปรับแก้ข้อความและตัดข้อความที่กำหนดคุณสมบัติอันเป็นการละเมิดสิทธิคนพิการออกแล้ว คือ ข้อความ กำหนดคุณสมบัติผู้สมัคร ข้อ 3 จากเดิม “สามารถเข้ารับการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายภาคเรียน ในแต่ละภาคเรียน และเข้ารับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ได้ที่สนามสอบในประเทศไทย” เป็นข้อความใหม่คือ “สามารถเข้ารับการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปลายภาคเรียนในแต่ละภาคเรียน และเข้ารับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ วิทยาลัย (N-NET) ในสนามสอบได้” และได้มีการตัดข้อความในข้อ 5 ที่ระบุว่า “สามารถเดินทางมาติดต่อหรือ

เข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถาบันการศึกษาทางไกลกำหนดได้ด้วยตนเองพร้อมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนตัว
ทุกประเภทที่เกิดขึ้น” ออก

(2) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแจ้งว่า ได้รับทราบ
ปัญหาของผู้ร้องในเรื่องสถานที่ศึกษาต่อ และทราบว่าผู้ร้องมีถิ่นพำนักที่อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
และจากการตรวจสอบพบว่า ปัจจุบันผู้ร้องได้สมัครเข้าศึกษาต่อที่ กศน. อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
แล้ว ในภาคเรียนที่ 1/2558 ซึ่งคาดว่าจะสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในภาคเรียนที่ 2/2559 นี้